

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

1

מספר בקשה: 6

לפני כבוד השופט נפתלי שילה

HOTELS.COM

המבקשת

ע"י ב"כ עו"ד פישר בכר חן וול אוריון ושות'

נגד

נדב סיליס

המשיב

ע"י ב"כ עו"ד אמיר ישראלי ו/או שלומי כהן

2

החלטה

3

4 האם יש לבטל את היתר ההמצאה לחו"ל שניתן למשיב, לצורך המצאת כתבי בי דין למבקשת?

5

6 א. רקע עובדתי

7 1. ביום 11.9.16 הגיש המשיב מר נדב סיליס (להלן: "המשיב" ו/או "סיליס") תובענה ובקשה
8 לאישור תובענה ייצוגית כנגד המבקשת.

9 2. המבקשת, חברת Hotels.com L.P (להלן: "המבקשת" ו/או "החברה"), מפעילה אתר
10 אינטרנט המאפשר לבתי מלון מכל רחבי העולם להציע שירותי השכרת חדרים ללקוחות
11 והיא מפרסמת באתר שלה את המחירים ומאפשרת הזמנות חדרים באמצעותה. המבקשת
12 מאוגדת בטקסס שבארצות הברית ואתר האינטרנט שלה מופעל לטענתה משרתי מחשב
13 המצויים באריזונה.

14 3. אתר האינטרנט שהחברה מפעילה הוא בשפות רבות, לרבות בשפה העברית. האתר מציע
15 ללקוחותיו מלונות בארץ ובחו"ל. לגולשים בארץ, הממשק כולו בעברית והמחירים מופיעים
16 בשקלים חדשים.

17 4. בעת ביצוע ההזמנה באתר, מאשר המשתמש שהוא מסכים לתנאי ההזמנה הקבועים שם,
18 בין היתר בנוגע לתניית השיפוט בטקסס שבארה"ב (להלן: "ההסכם" או "החוזה").

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

5. המשיב טוען בתביעתו, כי החברה מטעה את לקוחותיה הישראליים, עת שהיא מציגה באתר האינטרנט שלה את המחירים ללא רכיב המע"מ. לדבריו, בפועל, הלקוחות שמזמינים באמצעותה חדרים בבתי מלון בישראל, נדרשים לשלם לבתי המלון את רכיב המע"מ בנוסף לתשלום שהועבר לחברה דרך האתר.
6. המשיב טוען כי החברה פועלת בניגוד לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הצרכן") ולחוק החוזים האחידים, תשמ"ג-1982 (להלן: "חוק החוזים האחידים") ותובע סעד של פיצוי כספי בגין הנזק שנגרם לו ולחברי הקבוצה, סעד הצהרתי לפיו החברה הפרה את הוראות הדין וכן צווי עשה במסגרתם יורה ביהמ"ש לחברה לבטל את התנאים המקפחים בהסכם עמה ויורה לה לפרסם אך ורק מחיר הכולל את רכיב המע"מ.
7. בד בבד עם הגשת התביעה, הגיש המשיב בקשה למתן היתר לביצוע המצאה מחוץ לתחום השיפוט. זאת, בהתאם לתקנה 500(7), 500(4) ו- 500(6) לתקנות סדר הדין האזרחי תשמ"ד – 1984 (להלן: "תקנה 500").
8. ביום 24.9.16 נעתר ביהמ"ש (כב' השופט חסדאי) לבקשה להיתר המצאה לחו"ל שהגיש המשיב והתיר את המצאת כתב התביעה למשרדי החברה בארה"ב.
9. החברה הגישה בקשה לביטול היתר ההמצאה וזו השאלה העומדת להכרעה בהחלטה זו. משהמחלוקת היא בעיקרה משפטית והצדדים טענו טענותיהם באופן מקיף ביותר, ניתן ליתן החלטה בבקשה ללא חקירת הצדדים על תצהיריהם.
- ב. טענות המבקשת - החברה**
1. באתר האינטרנט שלה מובהר בלשון מפורשת וחד משמעית, כי הוא כפוף לדינים של מדינת טקסס.
2. הסיבה היחידה בגינה מנסה המשיב לגרור את המבקשת להתדיינות בישראל, היא כי האתר מתורגם לשפה העברית.
3. יש לבטל את היתר ההמצאה, נוכח העובדה כי: "המבקשת היא תאגיד זר, שאינו פועל כלל בתחומי מדינת ישראל, אין לו עובדים בישראל או נציגות בישראל, ופעילותו באינטרנט אינה יכולה להיחשב כפעילות בתחום המדינה".
4. בניגוד לטענת המשיב, אין פעילותה של המבקשת מפרה את הוראות הרגולציה הישראלית בתחום הגנת הצרכן.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

- 1 דווקא ההגנה על זכויות הצרכנים הישראלים מחייבת את ביטול היתר ההמצאה, שכן
2 השימוש באתר של החברה מבטא את זכותו של הצרכן הישראלי לבחור שלא לחסות תחת
3 הרגולציה המקומית של מדינת מוצאו, אלא להכפיף עצמו לרגולציה המקומית במקום
4 מושבה והתאגדותה של החברה.
- 5 תקנה 500 על חלופותיה, לא חלה במקרה זה. המשיב לא עמד בנטל המוטל עליו להראות
6 את התקיימותם של שלושת התנאים המצטברים לשימוש בתקנה 500: (1) קיומה של עילת
7 המצאה לפי תקנה 500 (2) עילת תביעה הראויה לטיעון (3) היות הפורום הישראלי הפורום
8 הנאות.
- 9 **באשר לתקנה 500(7) - התובענה מבוססת על מעשה או על מחדל בתחום המדינה - ההלכה**
10 היא שלא די בכך שהנזק נגרם בישראל אלא יש צורך להוכיח כי **המעשה** או המחדל עצמו
11 **נעשו** בתחומי המדינה – דבר שלא קיים במקרה דנן. לחברה אין כל נציגות בישראל.
12 משרדיה הראשיים מצויים בארה"ב; שרתי האתר מצויים בארה"ב; לקוחותיה הינם מכל
13 רחבי העולם ואישור ההזמנה נעשה ע"י החברה במשרדה בארה"ב. לכן, החברה לא עשתה
14 כל מעשה או מחדל בישראל.
- 15 טענת המשיב בבקשה, כי היות שאתר האינטרנט בשפה העברית יש בו כדי להפוך את האתר
16 לאתר המצוי בתחום מדינת ישראל, הינה טענה מופרכת. השימוש בדפי האתר בשפה
17 העברית אינו מיועד רק לישראלים בישראל אלא גם לתושבי חוץ ואנשים ברחבי העולם
18 יכולים להשתמש באתר בעברית. אין בכך כדי להפוך את האתר לכזה הפועל בתחומי
19 ישראל.
- 20 **באשר לתקנה 500(4) - התובענה מבוססת על חוזה שנעשה בתחום המדינה או שעל**
21 **החוזה חלים דיני מדינת ישראל מכתבו או מכללא** - התובענה אותה הגיש המשיב כלל אינה
22 מבוססת על עילה חוזית. מחוקק המשנה לא הסמיך את בתי המשפט לגרור להתדיינות
23 בישראל נתבע זר, אם התובענה איננה מבוססת על עילות חוזיות. זאת, גם אם תיאורטית
24 ישנה אפשרות כי במהלך ההתדיינות תעלה טענה כנגד הוראה כלשהי בחוזה, כגון שתניית
25 ברירת הדין בהסכם הינה תניה מקפחת בחוזה אחיד.
- 26 הפגיעה האפשרית בריבונות מדינה זרה ובנתבע הזר, תעשה רק במקרים בהם מדובר בחוזה
27 שכל כולו נעשה בתחום המדינה או שכל כולו כפוף לדין הישראלי. בענייננו, טענותיו של
28 המשיב מתמצות בעניינים נקודתיים בלבד ולא בחוזה בכללותו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

11. לא הוכח גם כי החוזה נעשה בתחום המדינה. נהפוך הוא, החוזה השתכלל בארה"ב, משום שההתקשרות החוזית בין הצדדים נעשתה באמצעות אתר האינטרנט והמשיב כשל להוכיח כי אתר האינטרנט מצוי בתחום המדינה או שההתקשרות שוכללה בתחום המדינה. מקום כריתת החוזה הוא מקום מסירת הודעת הקיבול למציע, דהיינו, משרדי החברה בארה"ב.
12. יש להבחין בין הוראה "קוגנטית" להוראה "כופה", כאשר הוראה "כופה" הינה הוראה המשקפת את ערכי היסוד של השיטה המשפטית וככזו היא מחייבת הן במישור היחסים המקומי והן במישור העבר-לאומי. שוגה המשיב בניסיונותיו לייחס להוראותיו הקוגנטיות של חוק הגנת הצרכן מעמד של הוראות "כופות". הצגת מחיר כולל המע"מ הנתפשת כעניין מרכזי בעסקאות בישראל, אינה עניין כה יסודי בעסקאות במדינות אחרות (בהן לרוב מקובל כי המע"מ כלל לא מופיע במחיר הרשום – לדוגמא בארה"ב).
13. מראשית תהליך ביצוע ההזמנה באתר, מלווה ההליך בהערה המוצגת שוב ושוב לפיה המחיר לאזרחי ישראל אינו כולל מע"מ. אין כל הטעייה, שכן בתנאי השימוש באתר מובהר באופן מפורש וברור כי על ההסכם בין המשתמש למבקשת חל דין מדינת טקסס.
14. להוראות חוק הגנת הצרכן אין תחולה אקס טריטוריאלית. בסוגיה זו נקטו רשויות השלטון בישראל עמדה לטובת הימנעות מהחלת הרגולציה הישראלית באורח אקס טריטוריאלי. המבקשת מציינת כי הדבר פורסם אף בעלוניים שונים המיועדים לצרכן שפרסמה הרשות להגנת הצרכן וכן המועצה הישראלית לצרכנות.
15. החלת דיני הגנת הצרכן הישראלי על עוסקים זרים, תיצור התנגשות עם הדין הזר. כפי שעולה מחו"ד לדין הזר שהציגה המבקשת, בהתאם לדין הטקסני והאמריקאי בכלל, היא נהנית מהגנה חוקתית מפני כל ניסיון לכפות עליה להציג את המחיר כך שיכלול גם את המע"מ. בהתאם לכללי ברירת הדין של המשפט הבינלאומי הפרטי של ישראל, הדין החל על החוזה הוא דין טקסס.
16. **באשר לתקנה 500(6) - מבקשים צו מניעה לגבי דבר הנעשה או עומד להיעשות בתחום המדינה** - "צו המניעה" בענייננו אינו אלא "צו עשה בתחושת", כאשר התובענה מכוונת לסעד כספי והוא מתבקש לגבי דבר הנעשה שלא בתחום המדינה, בניגוד לזיקה הברורה הנדרשת בסעיף 500(6) ל"תחום המדינה". מאחר והעסקה בוצעה באמצעות אתר אינטרנט, הרי שהיא לא בוצעה בתחומי המדינה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

17. הסעדים המהותיים המבוקשים הם סעד כספי וסעד הצהרתי לפיו תנאי החוזה הינם תנאים
מקפחים בחוזה אחיד ואילו הבקשה לצו עשה היא אמצעי לאכיפת הסעד ההצהרתי
ולמימוש.
18. פרט לעובדה שהתנאים המפורטים בתקנה 500 אינם מתקיימים, גם התנאי בדבר "**קיום
עילה טובה**" הנדרש לצורך המצאה מחוץ לתחום השיפוט איננו מתקיים. הצרכן מודע היטב
לגביית המע"מ הנוסף המתבצעת בבית המלון והדבר מפורש באתר. לכן, החברה איננה
מטעה כלל את לקוחותיה.
19. **באשר לשאלת הפורום הנאות** – המשיב אינו עומד בתנאים המצטברים לבחינת נאותות
הפורום הישראלי. על פי מבחן "מירב הזיקות" דין טקסס הוא הדין בעל הזיקה ההדוקה
ביותר לעניין: החברה הינה חברה זרה שנוסדה בטקסס, לפי דיני טקסס, שם מקום
מושבה; החברה משלמת מיסים בארה"ב; לחברה אין נציגות בישראל והיא איננה רשומה
בישראל; ההתקשרות בין המשיב למבקשת בוצעה באמצעות אתר אינטרנט המופעל
משרתים הנמצאים בארה"ב; בתנאים להם הסכים המשיב במסגרת ההתקשרות באתר,
הוא קיבל על עצמו את תניית ברירת הדין המפורשת שהפנתה לדין בטקסס והחוזה
השתכלל בארה"ב.
- ג. **טענות המשיב - סיליס**
1. יש לדחות את הבקשה לביטול היתר ההמצאה, שכן מדובר במקרה מובהק בו מתבצעת
פעילות עסקית בישראל "מול" צרכנים ישראלים. מדובר באתר בעל ממשק בעברית,
המחירים הינם בש"ח, האתר משווק גם מלונות בישראל, החברה מקדמת את עצמה
בעברית באמצעות מנועי חיפוש המיועדים לקהל הישראלי. החברה פועלת מיוזמתה
בישראל ולכן עליה לצפות כי היא תידרש לקיים התדיינויות בפני ערכאות משפטיות
בישראל.
2. בהצגתה את המחירים באתר, ללא שאלה כוללים את רכיב המע"מ, מטעה המבקשת את
לקוחותיה, פוגעת ביכולתם לבצע השוואת מחירים מושכלת, גורמת להם לנזקים ואף
מתעשרת שלא כדין על חשבונם.
3. **באשר לתקנה 500(7)** - מדובר על מקרה מובהק בו העוולה עצמה בוצעה בישראל. הפרת
הוראות חוק הגנת הצרכן מהווה עוולה נזיקית אשר בוצעה בישראל. אנו חיים ב"כפר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

- 1 גלובאלי" ולא ניתן לקבל טענה לפיה כל עוסק יוכל לבחור מדינה בה ימקם את שרתיו ובכך
2 יעניק לעצמו פטור מוחלט מעמידה בדרישות הדין במדינות בהן הוא פועל.
- 3 4 פרסום המבוצע באמצעות רשת האינטרנט מבוצע "בכל מקום" ובאם מדובר "במעשה או
4 מחדל" אליו נחשפים גולשים ישראלים, הוא מבוצע גם בישראל.
- 5 6 **באשר לתקנה 500(4)** - טענותיה של המבקשת לעניין מקום כריתת ההסכם ולעניין הקיבול
6 אינן נכונות. הצרכן הישראלי לא יודע היכן ממוקמים שרתי החברה.
- 7 8 9 10 11 חוק הגנת הצרכן חל בענייננו וטענותיה של המבקשת לפיהן הוראות חוק זה אינן בעלות
11 תחולה אקס טריטוריאלית כלל אינן רלוונטיות לעניין, שכן החברה נתבעת בקשר עם
12 פעילותה בישראל ולא בקשר עם פעילותה במקומות אחרים בעולם. פעילות המתבצעת
13 בישראל, גם אם היא מבוצעת בידי "עוסק זר", היא פעילות המתבצעת בישראל ומשכך
14 כפופה לחוק הגנת הצרכן.
- 15 16 17 18 19 20 21 22 מאחר שמדובר בחוזה אחיד, לא ניתן לומר כי המשיב "בחר" להחיל על עצמו את דין טקסס
22 כדין החל על העסקה. מדובר בתנייה מקפחת בחוזה אחיד. במבחן מירב הזיקות, ברור כי
23 מירב הזיקות הינן לישראל.
- 24 25 26 27 **באשר לתקנה 500(6)** - בבקשה לאישור התובענה כייצוגית מבוקש כי ביהמ"ש ימנע
27 מהמבקשת מלהמשיך לפרסם מחירים שאינם כוללים מע"מ ומשכך הרי שברור כי מדובר
בצו מניעה ובאכיפת דין שהינה מהתכליות העומדות בבסיס מוסד התובענה הייצוגית.
- 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 באשר לטענת המבקשת להיעדר עילת תביעה טובה, המשיב דוחה טענות אלה ומציין כי
הרף הראייתי הינו נמוך. כל שיש להראות הוא כי אין מדובר בתביעת סרק או תביעה
טורדנית ובענייננו המשיב עובר בקלות רף זה.
- 21 22 23 24 25 26 27 אין להטיל על הצרכן את הנטל לחשב בעצמו את העלות האמיתית של המוצר, שכן הדבר
פוגע ביכולת ההשוואה של הצרכן בין אתר החברה לאתרים אחרים.
- 23 24 25 26 27 מדינת ישראל היא הפורום הנאות לדון בתובענה, שכן המדובר באתר בשפה בעברית,
המחירים הינם בש"ח, מדובר על מלונות ומקומות אירוח בישראל, החברה מקדמת עצמה
בעברית באמצעות מנועי חיפוש המיועדים לקהל הישראלי, החברה מתחרה בעוסקים
ישראליים ועוד. המדובר בחברה גלובאלית ומן הראוי לחייבה להתדיין במדינות בהן היא
פועלת.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

- 1 בנוגע לטענות המבקשת לעניין תניית השיפוט וברירת הדין, הלכה פסוקה היא שתניות אלו
2 הינן תניות מקפחות בחוזה אחיד.
- 3 **ד. דיון והכרעה**
- 4 **(א) מבוא**
- 5 1. נקודת המוצא לבחינת בקשה לביטול היתר המצאה היא, כי על מבקש ההיתר מוטל הנטל
6 להראות הצדקה למתן ההיתר. כפי שנפסק בע"א 4601/02 ראדא תעשיות אלקטרוניות
7 בע"מ נ' Bodstray Company Ltd, פ"ד נח(2) 465 (2004):
- 8 "הבקשה להתיר המצאה מחוץ לתחום השיפוט הינה מעצם טיבה בקשה
9 הנדונה על-פי צד אחד. משבית-המשפט נעתר לבקשה, ומשכתב-בי-דין
10 הומצא לנתבע במדינה הזרה, רשאי הנתבע להגיש בקשה לביטול היתר
11 ההמצאה (תקנה 502(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי). אף שאין עסקינן בסעד
12 זמני, הכללים הדיוניים במקרה זה אינם שונים מאלה החלים במקרים
13 שבהם בעל-דין עותר לביטולו של סעד זמני שניתן על-פי צד אחד. כך מוטל
14 הנטל על המבקש המקורי, במקרה זה התובע..."
- 15 2. ברע"א 6403/14 שירות מזור א' לתקון ושפוף מוצרי חשמל ביתיים בע"מ נ' WHIRLPOOL
16 (להלן: "מזור") ציין כב' השופט סולברג כי:
- 17 "מכוח המצאה על-פי ההיתר, רוכש בית המשפט בישראל סמכות שיפוט על
18 נתבע זר, ובכך מרחיב את תחום שיפוטו. ברם, בהטלת מרות זו על נתבע
19 היושב מחוץ לתחום השיפוט כרוכה סכנה להתנגשות סמכויות ולפגיעה
20 בכללי הנימוס הבינלאומי... לפיכך קובעת תקנה 500 לתקנות רשימה של
21 עילות המצאה, המאפשרות לבית המשפט להתיר את המצאתם של כתבי בי-
22 דין אל מחוץ לתחום המדינה. המשותף לכל אותן עילות, הוא קיומה של זיקה
23 מסוימת לישראל... נטל ההוכחה הוא על התובע המבקש את היתר המצאה,
24 ועליו להראות כי עניינו בא בגדר אחת מהעילות המנויות בתקנה 500 לתקנות.
25 רמת ההוכחה הנדרשת בעניין זה אינה גבוהה, ועל המבקש להראות כי
26 עומדת לו "תביעה הראויה לטיעון", דהיינו שאין מדובר בתביעת סרק או
27 בתביעה טורדנית. במקרה של ספק, יפעל הדבר לטובת הנתבע, ובית המשפט
28 לא יתיר את המצאה. גם אם הוכחה עילת המצאה, על בית המשפט לבחון

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

1 גם את עילת התובענה עצמה, ועליו להשתכנע כי מתעוררת "שאלה רצינית
2 שיש לדון בה", שגם הוא רף ראייתי קל למדי. מכל מקום, גם לאחר שמולאו
3 תנאים אלו, עדיין ישמר לבית המשפט שיקול הדעת האם להתיר את
4 ההמצאה, ולבחון האם אכן הפורום בישראל הוא הפורום הנאות לדון
5 בתובענה, בהשוואה לפורום אחר...נאותות הפורום תיקבע על יסוד מכלול
6 נסיבות העניין, לרבות מרב הזיקות הקושרות את בעלי הדין ואת האירועים
7 לפורומים המתחרים, וכן בהתחשב בציפיותיהם הסבירות של בעלי הדין".
8

9 (ראה גם: ע"א 9725/04 אשבורן חברה לסוכנויות ומסחר בע"מ נ' CAE Electronics Ltd
10 (4.9.07) (להלן: "עניין אשבורן"); אורי גורן סוגיות בסדר דין אזרחי (מהדורה 12, 2015) עמ'
11 (403-406).

12 3. בשלב הראשון, על מבקש ההמצאה להראות כי מדובר בתביעה הראויה לטיעון ולאחר מכן,
13 האם עניינו נכנס לגדרי אחת העילות הקבועות בתקנה 500. בשלב זה, לא מצופה מבית
14 המשפט להיכנס לעובי הקורה בבחינת התובענה לגופה, אלא תכליתה של דרישה זו למנוע
15 הרחבת סמכות השיפוט בתביעות טורדניות או תביעות סרק. במקרה דנן, ומבלי שאני מביע
16 עמדה לגוף התובענה, ברור כי מדובר בשאלה הראויה לדיון ולא בתביעת סרק. אם כי ברור,
17 שיש לדון בכובד ראש בטענותיה הרבות והרציניות של החברה.

18 4. נבחן אפוא, כל אחת משלושת העילות שעל פיהן ביקש סיליס היתר המצאה לחו"ל לפי
19 תקנה 500 ולאחר מכן נבחן האם ישראל היא הפורום הנאות לדון בתובענה.

20 (ב) **עילת המצאה לפי תקנה 500(7) - "תובענה מבוססת על מעשה או על מחדל בתחום**
21 **המדינה"**

22 1. אכן, כפי שציינה המבקשת בבקשת הביטול, הפסיקה נהגה לפרש את המונחים "מעשה" או
23 "מחדל" כך שאין די בקרות הנזק בישראל כדי להצמיח עילה למתן היתר המצאה מחוץ
24 לתחום, אלא נדרש כי המעשה או המחדל עצמו נעשה או קרה בישראל (ע"א 565/77 אפרים
25 מזרחי נ' Nobel's Explosives Co. Inc., פ"ד לב(2) 115 (1978)).

26 2. בפרסומם של דברים באינטרנט, בהיותם חשופים לעיני כל, יש לראות כמעשה שהתבצע
27 "בכל מקום". כפי שקבעה כב' הנשיאה נאור ברע"א 530/12 שמחה יעקובוביץ נ' יוסף (ג'ו)
28 אדוארד זיאס (28.3.12) (להלן: "עניין יעקובוביץ"):

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

- 1 "משפורסמו הדברים ברשת האינטרנט, הם חשופים לעיני כל. משכך,
2 המעשה שבבסיס התביעה בוצע בכל מקום. המבקשים רשאים היו, על כן,
3 להגיש תביעתם לכל מחוז שיפוט בארץ, ובכללו מחוז מרכז."
- 4 .3. אכן, כפי שציינה המבקשת בצדק, פסיקה זו התייחסה להקניית סמכות שיפוט מקומית.
5 ברם, רציונל זה ניתן להפעיל גם ביחס לסמכות בינלאומית, על דרך ההיקש, בייחוד ביחס
6 לחלופה המנויה בתקנה 500(7), כפי שנעשה בת"א 30847-12-13 **Olivier Ciappa** נ' **שאול**
7 **דדון** (8.6.14) (להלן: "עניין דדון"). יצוין כי ערעור על ההחלטה בעניין **דדון** נדחה בע"ר
8 58121-06-14 בפסק דינה של כב' השופטת צ'רניאק (מיום 2.2.15) במסגרתו אף נקבע כי:
- 9 "יש לקחת בחשבון נוכח אופיו של החלל האינטרנטי שתוצאתו הנזיקית של
10 המעשה היא מידית באופן שדי לכאורה בקרות הנזק בישראל על מנת
11 להצמיח עילה למתן היתר המצאה לחו"ל".
- 12 .4. יפים לעניין זה דבריה של כב' השופטת עמית-אניסמן בת"צ (מרכז) 10822-02-15 **לנואל**
13 **ואח' נ' LinkedIn Corporation** מיום 9.4.17 (להלן: "עניין לינקדין"):
- 14 "דומה כי הפעילות בעולם הווירטואלי, ובכללה באינטרנט ובאמצעות הדואר
15 האלקטרוני, חוצה גבולות. על בית המשפט להתאים את הוראות החוק
16 למציאות המתפתחת ולהגיע למסקנות, המתיישבות עם החוק הקיים,
17 הקידמה וההיגיון גם יחד. משכך, אין עוד מקום לשיטתי להשקפה
18 מצומצמת, ולפיה מקום משלוח הדואר האלקטרוני או מקום הימצאם של
19 השרתים הוא מקום המעשה. המעשה, לשיטתי, מתפרס גם על מקום קבלתו
20 של המייל על ידי הנמען, קרי ישראל."
- 21 (ראו גם עניין **דדון** פסקה 14).
- 22 .5. בת"צ (ת"א) 19529-06-14 **דוד חוטה נ' Booking.com B.V** (3.2.17) (להלן: "עניין בוקינג")
23 נדונה סוגיה זהה למקרה שלפנינו. גם שם מדובר היה בחברה המפעילה אתר אינטרנט
24 להזמנת שירותי מלונאות אשר מקום מושבה בחו"ל. גם שם הוגשה בקשה לאישור תובענה
25 ייצוגית כנגד החברה בין היתר בטענה, כי החברה מבצעת הטעיה כלפי הגולש הישראלי
26 המזמין חופשות באמצעות אתר האינטרנט, מאחר והמחיר לא כולל את רכיב המע"מ.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

6. בדומה לטענות בענייננו, גם בעניין **בוקינג** מדובר היה על אתר בעל ממשק בשפה העברית המיועד לגולשים ישראלים, המפורסם ומקודם במנועי חיפוש בשפה העברית, ואף שם טענה החברה כי היא יושבת ומאוגדת בחו"ל, שרתיה בחו"ל ועל כן אין לקבל את הטענה לעניין ביצוע העוולה בישראל. בעניין **בוקינג** קבעה כב' השופטת רביד כי:
- 5 "אף במקרה זה, בו הפרסום נעשה באינטרנט, ואף בשפה העברית, כאשר
6 אספקת השירות והזמנת המלון, נעשה למלונות בארץ, על ידי אזרח ישראלי,
7 בתחומי מדינת ישראל, בחיוב במטבע ישראלי, ובשים לב לפסיקה לפיה
8 הפרסום באינטרנט מטיבו פורץ גבולות, ומשכך אינו מצמצם את המעשה
9 למקום מושבו של המפר, אני מקבלת את טענתו של המבקש, כי יש תחולה
10 במקרה הנדון **לתקנה 500(7)**, כי המעשה או המחדל בוצעו בישראל".
7. **סיכומו של דבר**: הפרסום באינטרנט מטיבו פורץ גבולות. המציאות הטכנולוגית בימינו יוצרת למעשה "עולם אינטרנטי אחד" בו ניתן לדמות את המרחב האינטרנטי למעין "ישות גלובלית אחת" אשר נוכח זמינות המידע, היקפו, והנגשתו לקהלים השונים, יש לראות בכל מקום שאליו מגיע הפרסום, כמקום ביצוע המעשה או המחדל. בענייננו, יש לראות בפרסום ובשימוש בפלטפורמת האינטרנט כמעשה שהתבצע גם בישראל ומשכך לקבוע כי חלה תקנה 500(7).
8. מן הראוי להביא מדברי אחד מבאי כוח החברה בהליך דנן, פרופ' יעד רותם, במאמר שכתב עם ד"ר איילת בן עזר "רכישת הסמכות הבינלאומית מכוח תקנה 500 לתקנות סדר הדין האזרחי תשמ"ד – 1984: גישה חדשה, מאזני משפט ד' תשס"ה, 317 בעמ' 325:
- 20 "בעולם שבו פעילות אנושית ומסחרית רבה מתרחשת לאו דווקא בתוך
21 גבולות גיאוגרפיים מוגדרים של ריבונות, אלא בגדרי מתחם שהוא בעיקרו
22 וירטואלי וחסר גבולות פיזיים - באינטרנט ובאמצעות דואר אלקטרוני – ראוי
23 לוותר מראש על הניסיונות לעצב הסדרים משפטיים המבוססים על עיקרון
24 הריבונות הטריטוריאלית – כלומר על הניסיון לקבוע מהו "תחום המדינה"
25 ומיהו הריבון החולש על הנתבע... פרשנות מרחיבה של לשון החלופות...
26 אשר למעשה מרחיבה את סמכותו הבינלאומית של הפורום, היא הכרחית
27 אפוא".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

9. לסיום יאמר, כי הטענות הנוגעות לתחולת החוק להגנת הצרכן ואופי הוראותיו, מקומן להתברר במסגרת הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית ולא במסגרת בקשה מקדמית זו.
10. (ג) עילת המצאה לפי תקנה 500(4) – "התובענה היא לאכופ חוזה, לבטלו, להפיקעו או לפסלו או לעשות בו על דרך אחרת, או לקבל דמי נזק או סעד אחר בשל הפרתו, באחד המקרים האלה: (א) החוזה נעשה בתחום המדינה..."
11. 1. האם במקרה דנן, ניתן לומר שהחוזה עליו חתם המשיב עם החברה, עת שהתקשר עמה והזמין חדר במלון, נחתם בישראל?
12. 2. סעיף 60 (ב) לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 קובע כי: "מקום שמדובר בחוק זה על מסירת הודעה, רואים את ההודעה כנמסרה במועד שבו הגיעה לנמען או אל מענו".
13. 3. מכאן, שחוזה נכרת במקום מסירתה של הודעת הקיבול, היינו במקום מושבו של המציע. במקרה דנן, ההודעה נמסרה לחברה שמקום מושבה בארה"ב ומכאן שרגע כריתת ההסכם היה בארה"ב – כשהודעת הקיבול נקלטה אצל החברה. המלומדים הפרופ' דניאל פרידמן ונילי כהן בספרם חוזים, כרך א', (1991) ציינו כי:
14. "סעיף 60(ב) הקובע, שרואים הודעת קיבול כנמסרת במועד שבו הגיעה לנמען או למענו, מכריע גם בשאלה מהו מקום כריתתו של החוזה... ובמישור הבינלאומי – מקום כריתתו של החוזה הוא אחד המרכיבים המכריעים בשאלה מהו הפורום המוסמך לדון בחוזה... כאשר מדובר בחוזה הנכרת בדואר או באמצעי אלקטרוני בין צדדים הנמצאים במדינות שונות, שאלה היא מה משקל יש להעניק ליסוד המושתת על הצד הטכני של דיני ההצעה והקיבול" (עמ' 210-208).
15. 4. בספרם דיני אינטרנט במשפט המסחרי, דרורי, וירז'ינסקי-אורלנד, ירקוני, בר-שדה (תשע"ה-2015) סוקרים המחברים את דיני האינטרנט גם בתחום החוזים. המחברים מפרטים בין היתר את החשיבות שבקביעת מועד כריתת החוזה. הם טוענים כי מרבית סמכויות השיפוט נוטות לזהות את מועד כריתת החוזה כמועד קבלת מסר הקיבול על ידי המציע, אולם מציינים כי קיימת אף גישה אחרת. למשל, בסעיף 63 ל- Restatement of Contracts נקבע כי ברגע שקיבול יוצא מרשותו ומשליטתו של מקבל ההצעה הוא הופך לתקף ומחייב את כל הצדדים ואין זה חשוב אם המציע קיבל את הקיבול אם לאו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

- 1 נוכח סעיף 60 (ב) לחוק החוזים שקבע כי מקום השתכללות החוזה הוא מקום בו ניתנה
2 למציע הודעת הקיבול, ונוכח הכלל לפיו בכל מקרה של ספק יעמוד הספק לטובת הנתבע
3 הזר (עניין מזור פסי 15), במקרה דנן, לא מתקיימת העילה הקבועה בתקנה 500(4) היות
4 וההסכם נכרת בארה"ב.
- 5 **(ד) עילת המצאה לפי תקנה 500(6) - "מבקשים צו מניעה לגבי דבר הנעשה או עומד להיעשות**
6 **בתחום המדינה, או מבקשים למנוע או להסיר מטרד בתחום המדינה, בין אם מבקשים גם**
7 **דמי נזק בקשר לכך ובין אם לאו".**
- 8 1. במסגרת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, לצד הסעדים הכספיים, עותר המשיב כי
9 ביהמ"ש יתן "צווי עשה וסעד הצהרתי". המשיב מבקש צווי עשה במסגרתם יורה ביהמ"ש
10 על ביטול התנאים המקפחים בתקנון האתר וכן שביהמ"ש יורה למשיבה להציג בפני הצרכן
11 הישראלי אך ורק את המחיר הכולל בשקלים. למרות שהסעד מנוסח כצו עשה, ניתן לראות
12 בו גם בקשה לצו מניעה, המורה לחברה שלא לפרסם בישראל מחירים שאינם כוללים
13 מע"מ.
- 14 2. תקנה 500(6) דורשת כי צו המניעה יהיה לגבי דבר הנעשה או עומד להיעשות בתחום
15 המדינה. המבקשת טוענת, כי הצו המתבקש איננו לגבי דבר שייעשה "בתחום המדינה",
16 מאחר ופעילותה של החברה באתר האינטרנט איננה בתחומי ישראל שכן מדובר באתר
17 אינטרנט המופעל משרתי מחשב המצויים בארה"ב. אין לקבל טענה זו. בהקשר של תקנה
18 500(6) נקבע שדי שפעולות הכנה עומדות להתבצע בישראל, כאשר המעשה העיקרי אמור
19 להתבצע בארץ אחרת, כדי לבסס עילה לפי התקנה (סיליה וסרשטיין פסברג, **משפט בין**
20 **לאומי פרטי** (2013) 1543). בעניינינו, לכל הפחות חלק מהמעשה נעשה בתחומי המדינה, שכן
21 רכיב הפרסום שנטען כי הוא מטעה, נעשה גם בישראל.
- 22 3. לפיכך, מאחר ומדובר במעשה שנעשה או עתיד להיעשות בתחומי המדינה, ומאחר ומהותית
23 מתבקש למנוע מהחברה לפרסם בישראל מחירים שאינם כוללים מע"מ, חלה אף תקנה זו.
- 24 **(ה) האם ישראל היא הפורום הנאות לדון בתובענה?**
25
- 26 1. ההלכה בעניין זה סוכמה על ידי כב' השופט הנדל ברע"א 7342/11 **כלל חברה לביטוח בע"מ**
27 נ' INCOMACS LTD. (2.8.12):

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

1 "שלושה מבחנים משמשים לצורך בחינת שאלת תחולתה של דוקטרינת
2 הפורום הבלתי נאות. תחילה יש לבחון האם הפורום המקומי הוא "הפורום
3 הטבעי" או שקיים פורום טבעי זר בעל סמכות לדון בתובענה. מבחן זה מוכרע
4 בהתחשב במכלול הנסיבות של המקרה. כלומר, יש לבחון מהו הפורום בעל
5 הקשר המשמעותי והמהותי למחלוקת בין הצדדים, אליו מובילות "מירב
6 הזיקות" הרלוונטיות... שנית יש לבחון מהן הציפיות הסבירות של הצדדים
7 ביחס למקום ההתדיינות בסכסוך; שלישית יש לשקול שיקולים ציבוריים,
8 ובעיקר מה הפורום שיש לו עניין אמיתי לדון בתובענה... נדמה שההבדל בין
9 המבחן הראשון לשלישי הוא שבעוד הראשון בוחן נתונים אובייקטיביים
10 ביחס שבין האירוע שבמחלוקת לבין הפורום השיפוטי הדרוש, המבחן
11 השלישי הינו אמירה נורמטיבית בדבר הצורך לדון בעניין מסוים בגבולותיה
12 של המדינה".

13
14 2. במקרה דנן, מירב הזיקות מטות את הכף לטובת הפורום הישראלי. כפי שציינה כב'
15 השופטת רביד בעניין בוקינג (סע' 81-80), מדובר בנושא ישראלי מובהק. זאת, מאחר שעילת
16 התביעה מתייחסת רק ללקוחות הישראליים של החברה, אשר רק לגביהם נטען כי החברה
17 אינה מיישמת את חוק הגנת הצרכן הישראלי, הקובע כי על המחיר המפורסם לכלול את
18 המע"מ. בנוסף, החברה מפעילה את האתר בשפה העברית; האתר מקודם באמצעות אתרים
19 ישראליים; המחיר באתר כתוב בש"ח; מדובר במקומות אירוח בארץ והעילה הנטענת היא
20 אך ורק בנוגע להזמנת חדרים במלונות בישראל על ידי ישראלים המשתמשים באתר.

21
22 3. המבחן השני לנאותות הפורום הוא בחינת ציפיותיהם הסבירות של הצדדים ביחס למקום
23 ההתדיינות. בעניין אשבורן קבע כב' השופט (כתוארו אז) גרוניס כי:

24 "קיימת נטייה לצמצם בהיענות לטענת פורום לא נאות, והאת לאור
25 ההתפתחויות שחלו באמצעי התחבורה ובדרכי התקשורת המודרניים. אף
26 בענייננו אין מקום לקבוע שישראל אינה פורום נאות.... עוד בשנת 1967 אמר
27 בית המשפט העליון את הדברים הבאים: "...יצרן של ציוד המבקש לשווק
28 את תוצרתו ברחבי תבל חייב להשלים עם האפשרות שבאחד הימים הוא
29 ייתבע לדין באחת הארצות שעומן הוא מבקש לסחור".... משכך, הסיכון
30 שביום מן הימים תיקרא המשיבה למשפט בישראל, הינו סיכון טבעי וצפוי."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

- 1 ברע"א 2737/08 אורי ארבל נ' TUI AG (29.1.09) קבע כב' השופט דנציגר לעניין זה כי :
- 2 "ככל שהיקף הסחר בין גופים בינלאומיים לבין עצמם ובינם לבין פרטים
3 במדינות שונות גדל, הציפייה הסבירה של אותם גופים היא כי הם עלולים
4 להיתבע באחת מן המדינות בהן הם פועלים. גוף מסחרי אשר פועל מול
5 גורמים שונים בעולם לוקח במסגרת שיקולי הכדאיות הכלכליים לפעילותו
6 במדינה פלונית את הסיכון כי ייתבע בה לדין. הדברים נכונים הן באשר
7 לחברות בינלאומיות הפועלות בישראל והן באשר לחברות ישראליות הפועלות
8 בחו"ל.... במקרה שלפניי המשיבה 1 הינה קונצרן תיירות בינלאומי אשר
9 משווק שירותי תיירות למקומות שונים בעולם ומשכך, סבורני כי לנוכח נפח
10 הפעילות הבינלאומי הגדול שאותו מנהלת המשיבה 1 הסיכון כי תתבע לדין
11 באחת מן המדינות בהם היא פועלת הינו צפוי."
- 12 (ראו גם: עניין בוקינג; עניין פייסבוק להלן; עניין פורקס להלן; עניין פייפאל להלן).
- 13 4. בענייננו, נראה כי החברה, בהנגישה את האתר באופן כל כך מובהק לקהל הישראלי (עד כי
14 ניתן להניח כי המשתמשים עצמם כלל לא יודעים כי המדובר בחברה אמריקאית ולא
15 בחברה ישראלית), צריכה לצפות כי תתבע במקומות שונים בעולם, ובכלל זה בישראל.
- 16 5. שיקול נוסף שעל ביהמ"ש לשקול בבואו להכריע האם הפורום הישראלי הוא הפורום
17 הנאות, הוא "שיקול ציבורי". כב' השופטת רונן התייחסה לשיקול זה בת"צ (כלכלית)
18 56722-05-16 דיגיטק אס אס טי אסמבליזם בע"מ נ' Jean Domut (15.5.17) סע' 63-64 :

"שיקולים של מדיניות ציבורית הם שיקולים מגוונים שאינם מכוונים תמיד
לאותה תוצאה. בין השיקולים הללו ניתן להתייחס לשיקולים של "נימוס
בינלאומי", שיקולים ערכיים, שיקולים של תחרות בין בתי משפט במדינות
שונות, שיקולים של forum shopping, שיקולים של עומס על מערכת
המשפט ועוד. וסרשטיין-פסברג בספרה הנ"ל מציינת שיקול נוסף לפיו "ככל
שמעורבות החברה בחיים בישראל רבה יותר, כך תגדל הנכונות להתערב
בנעשה בחברה"... בעידן של גלובליזציה, עולה משקלה של שאלת אופן
יישום של השיקולים הציבוריים. ישנה עמדה לפיה בעידן כזה, בו ישנם
יותר ויותר סכסוכים רב-לאומיים, יש להעמיד לרשות המתדיינים בתי-
משפט שיעניקו גישה אליהם גם למי שמבקש סעד בין-לאומי".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

6. נראה כי שיקול ציבורי בדמות הגנה על הצרכנים הישראליים, תומך בעמדה שיש לקבוע נורמה לפיה חברה זרה המשווקת את מרכולתה באינטרנט בעברית, במיוחד סחורה הנמצאת בישראל שמשולם בגינה במטבע ישראלי, תהיה כפופה לסמכות בתי המשפט בישראל, ככל שהיא ביצעה עוולה או הפרה את הדין בישראל.

7. יש לדחות גם את טענת המבקשת, שמאחר ובחווה קיימת תניית שיפוט זר, לפיה במקרה של סכסוך בין הצדדים הדין שיחול יהא הדין של מדינת טקסס בארה"ב, אין סמכות לבית המשפט הישראלי. נקבע לא אחת, כי יש לראות בתניה שכזו תניה מקפחת בחווה אחיד.

בת"צ (מרכז) 39292-04-13 רז קלינגהופר נ' PayPal Pte.Ltd (31.5.15) (להלן: "עניין פייפאל") קבע כבי' השופט גרוסקופף כי:

"פייפאל פועלת בכוונת מכוון בשוק הישראלי ממש כשם שתאגידי ענק בינלאומיים אחרים, כדוגמת מיקרוסופט, פייסבוק וגוגל, פועלים בו. בית המשפט העליון הבהיר כי חברה בינלאומית המשווקת את סחורתה ללקוח ישראלי צריכה לצפות כי תיתבע בישראל... הלכה זו חלה, ואף ביתר שאת, כשמדובר בתאגיד ענק בינלאומי המשווק את מוצריו ושרותיו לעשרות ומאות אלפי לקוחות בישראל, שרובם המוחלט הם עסקים זעירים וצרכנים פרטיים. העובדה שפעילותם של תאגידי הענק הללו נעשית באופן עיקרי או בלעדי באמצעות האינטרנט, איננה מקנה להם חסינות מפני התדיינות בבתי משפט בישראל ועל פי הדין הישראלי. אם תאמר אחרת, צפויים אנו למצוא עצמנו במצב בו זכויותיו של הצרכן הישראלי יהיו להפקר. התפתחות מסוכנת שכזו, אשר השלכותיה רק ילכו ויחמירו ככל שיתחזק ויתגבר המסחר האינטרנטי, יש לגדוע בעודה באיבה."

בת"צ (מרכז) 46065-09-14 אוהד יחיאל בן חמו נ' Facebook Inc. (מיום 10.6.16) (להלן: "עניין פייסבוק") נקבע כי:

"זאת ועוד, קבלת טענת פייסבוק בדבר בחינת תניית השיפוט לפי הדין שנקבע בה תביא לתוצאה שלפיה לא ניתן יהיה לבחון לפי דיני ישראל כל תניית שיפוט וברירת דין זר בחווה אחיד, ולא ניתן יהיה לקבוע כי הן מהוות תנאי מקפח. בכך תסוכל האפשרות להגיש תובענה ייצוגית בישראל נגד נתבעים מסוג זה"

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

- 1 מוסיפה כב' השופטת שטמר בעניין פייסבוק וקובעת כי :
- 2 "בעוד שכללי ברירת הדין המקובלים מקנים עדיפות לתניית שיפוט שנקבעה
- 3 בין הצדדים, ונותנים בכך עדיפות לספק שקבע כי ההתדיינות תהיה בחו"ל
- 4 ... ובכך מעדיפים את פיתוח הסחר הבינלאומי ומקלים על היצרנים
- 5 והיבואנים - יתכן שהגיעה העת להתבונן בנושא מזוית שונה, נקודת המבט
- 6 של הצרכן, בעיקר כאשר הוא צרכן של גופי ענק בינלאומיים שמתמודדים על
- 7 הצרכנים בכל העולם כולו.
- 8 מדובר בחוזה אחיד, שמשמש ציבור גדול בישראל, כאשר ברור שפייסבוק
- 9 התאימה את האתר לשימוש המשתמשים בישראל בעברית. בין שמדובר
- 10 בתביעה אישית, ששוויה אינו גבוה, ואז ראוי לאפשר את שמיעתה בישראל,
- 11 שאם לא כן לא תבוא בפני ערכאות כלל, ובין שמדובר בתביעה קבוצתית,
- 12 בעניינים צרכניים.
- 13 יתכן שזכותו של בעל קניין, שהפיץ אותו ברחבי העולם, להתדיין במקום
- 14 מושבו ולא להיגרר למקום מושבם של כל צרכניו, מאבדת ממשקלה כאשר
- 15 בעל הקניין אינו מפיץ את מרכולתו זעיר פה זעיר שם, אלא בין רוב תושבי
- 16 המדינה. לא ברור שמשקל זכותה של פייסבוק להתדיין במקום אחד בעולם,
- 17 כפי שקבעה בחוזים האחידים שהחתימה עליהם את המשתמשים, גבוה
- 18 ממשקל זכותם של כל המשתמשים לזכות לסעד זמין בארצותיהם. נדמה
- 19 שמי שמפיץ את מרכולתו כאמור צריך להיות נכון להיתבע בכל מדינה שבה
- 20 הוא עושה עסקים בהיקף משמעותי..."
- 21 (ראו גם: עניין לינקדין עמ' 12-13; ת"א (ת"א) 39265-04-16 **Forex Capital Markets נ'**
- 22 **רון דראל** (23.11.16) בעמ' 8).
- 23 8. אכן, בפסקי הדין שצוטטו לעיל מדובר היה בתאגידי ענק בינלאומיים שהיקף פעילותם
- 24 בעולם ובשוק הישראלי הינו רחב ביותר. אולם, לפחות לצורך השלב הראשוני של קביעת
- 25 סמכות בינלאומית, מדיניות משפטית רצויה וראויה תומכת בכך שהדבר יחול אף בנוגע
- 26 לחברות בינלאומיות קטנות יותר כדוגמת המבקשת כאן (ראו גם: **בוקינג, לינקדין**).
- 27 (ו) **העולה מן המקובץ:**
- 28 1. קיימת סמכות בינלאומית לדון בתובענה לפי תקנה 500 בשתי חלופות דהיינו לפי תקנה 500
- 29 (7) ו- 500 (6) ולכן דין הבקשה להידחות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 23241-09-16 סיליס נ' Hotels.com

- 1
2. המבקשת תשלם למשיב הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך של 20,000 ₪.
3. החלטתי זו ניתנת בכובעי כרשם בית המשפט.
4. ניתנה היום, כ"ז סיוון תשע"ז, 21 יוני 2017, בהעדר הצדדים.
- 5.

נפתלי שילה, שופט

6
7